

LANDIS-OPRICHTER EN CEO PAUL KUIKEN BRACHT HET BEDRIJF IN 1998 NAAR DE AMSTERDAMSE BEURS EN WAS EEN VASTE GAST IN DE BUSINESS-RUBRIEKEN VAN HET FD EN QUOTE. NA HET FAILLISSEMENT IN 2002 KREEG HIJ TE MAKEN MET VERSCHILLENDE RECHTSZAKEN EN ONDERZOEKEN NAAR WANBELEID EN FRAUDE. KUIKEN OVERLEED PLOTSELING IN 2019.
FOTOGRAFIE: MARCO OKHUIZEN

eind april 2002 surseance van betaling aan, en dat resulteert op 8 juli 2002 in het faillissement.

VEB NAAR DE OK

Bij de VEB zijn de alarmbellen inmiddels afgegaan. Een officiële winstwaarschuwing is voorafgaand aan het faillissement nooit gegeven en er zijn sterke aanwijzingen dat de administratie van Landis rammelt. In de zomer van 2002 roept de vereniging gedupeerde beleggers op om zich te melden. De VEB verzoekt de Ondernemingskamer (OK) in 2003 om een onderzoek te bevelen naar het beleid en de gang van zaken bij Landis en een aantal dochtervennootschappen. Ook verzoekt de VEB om bij het onderzoek aandacht te besteden aan het

DE ROL VAN DE ACCOUNTANT VAN LANDIS

De VEB sluit in 2008 een overeenkomst met de curatoren, onder andere over de financiering van het onderzoek. Op grond van de overeenkomst krijgt de VEB ook inzage in de processtukken van de tuchtprocedure van de curatoren tegen EY, de accountant van Landis.

De Landis-curatoren nemen het voortouw in tuchtprocedures tegen de accountant van Landis, met veel succes: de verantwoordelijk accountant heeft, zo oordeelt het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) op 7 maart 2013, ten onrechte een goedkeurende verklaring afgegeven over de jaarrekening 2000 van Landis. Zowel winst als eigen vermogen van Landis zijn flatterend en misleidend voorgesteld. Banken en beleggers zijn hierdoor misleid. Het CBB legt de accountant van EY de maximale schorsing op van een half jaar. De curatoren weten al snel daarna een schikking met de accountant te bereiken ten behoeve van de crediteuren van Landis.

WEZENLIJK PUBLIEK BELANG

Inmiddels heeft de Hoge Raad ook al geoordeeld in de Vie d'Or-zaak over de bredere, maatschappelijke rol van de accountant: *"De belangen die met een goede uitoefening van de taak van de externe controlerende accountant zijn gemoeid, zijn niet beperkt tot die van de rechtspersoon om wiens jaarrekening het gaat. [...] Ook derden moeten hun gedrag kunnen afstemmen op die informatie en bij het nemen of handhaven van hun (financiële) beslissingen kunnen vertrouwen dat het gepresenteerde beeld niet misleidend is. Aldus dient deze taakuitoefening van de accountant mede een wezenlijk publiek belang."*

De VEB was voornemens op basis van de CBB-uitspraak en het Vie d'Or-arrest de accountant van Landis voor de rechter te dagen om vast te stellen dat de accountant ook onrechtmatig jegens de aandeelhouders had gehandeld. Zo ver is het niet gekomen: ook de VEB schikt met de accountant, zo wordt eind 2016 bekendgemaakt. Ook in andere dossiers zal de VEB in de jaren daarop een schikking met de accountant bereiken.

IN DE ZOMER VAN 2002 ROEPT DE VEB GEDUPEERDE BELEGERS OP OM ZICH TE MELDEN

optreden en functioneren van alle leden van het bestuur en de raad van commissarissen. De VEB voert daarbij aan dat er aanwijzingen bestaan voor een gebrekkige administratie en verslaggeving in de boekjaren 2000, 2001 en 2002, en dat niet is voldaan aan de eisen van een deugdelijke administratie. Uit

het faillissementsverslag van 18 september 2003 blijkt dat er, anderhalf jaar na het faillissement, nog steeds onvoldoende inzicht is in de administratie.

De OK oordeelt dat er inderdaad gegronde redenen zijn om te betwijfelen of de administratie van Landis voldoet aan de wettelijke maatstaven, waaronder de eis dat daaruit "te allen tijde" de rechten en verplichtingen van de vennootschap kunnen worden gekend. Verder is er argwaan over (mogelijk) onjuiste informatieverstrekking door Landis en zijn bestuurders, onder meer ten aanzien van de vermogenspositie. In dat verband wijst de OK op de volgende uitlating van ceo Kuiken in een artikel in het FD van 23 maart 2003: "Natuurlijk kijken de banken met argusogen naar de ICT-markt. Maar ze lopen bij ons geen gevaar. Wij hebben een schuldenlast van 150 miljoen euro, maar de post debiteuren is vele malen hoger."

In oktober 2003 gelast de OK daarom een onderzoek naar Landis over de periode van 11 maart 1998 tot en met 8 juli 2002. De OK bepaalt – mede op verzoek van de VEB – dat het onderzoek ook betrekking moet hebben op een aantal dochtervennootschappen van Landis.

De uitkomsten van dit door de OK gelaste onderzoek laten lang op zich wachten. Pas op 5 mei 2009 presenteren de onderzoekers hun verslag. Dat het zo lang heeft geduurd, heeft voor een deel te maken met de vraag wie gaat opdraaien voor de kosten van het onderzoek. De VEB sluit in 2008 een overeenkomst met de curatoren: de kosten van het onderzoek zullen ten laste komen van de boedel van Landis. Hoewel het dus lang heeft geduurd voordat het verslag verscheert, staan er voor de VEB voldoende aanknopingspunten in om verdere stappen te zetten. Kort na publicatie van het onderzoeksverslag dient de VEB